

Vaste Commissie voor Taaltoezicht
Warandeborg 4 – 1000 BRUSSEL

Brussel, 24 oktober 2019

Uw brief van:
Uw kenmerk:
Ons kenmerk: 51.307/II/PN

Betreft: afwijkingen op het principe van de eentaligheid van personeelsleden van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest

Mevrouw de directeur *a.i.*,

In zitting van 23 oktober 2019 onderzocht de Vaste Commissie voor Taaltoezicht (VCT), in verenigde afdelingen, uw vraag om advies over mogelijke afwijkingen op het principe van de eentaligheid van personeelsleden van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Meer bepaald stelde u de volgende vraag:

“Overeenkomstig artikel 32, § 1, eerste lid, van de wet houdende diverse institutionele hervormingen van 16 juni 1989 gebruiken de gecentraliseerde diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering het Nederlands en het Frans als bestuurstaal.

Op deze diensten is hoofdstuk V, afdeling 1, van de bij koninklijk besluit van 18 juli 1966 gecoördineerde wetten op het gebruik van de talen in bestuurszaken (SWT) van toepassing.

Op grond van artikel 39, § 1 SWT conformeren de centrale diensten zich in hun binnendiensten met artikel 17, dat onder B, 1° bepaalt dat het personeelslid de taal gebruikt van diens toelatingsexamen of bij ontstentenis van zulk examen de taal van de groep waartoe de betrokkene behoort.

Dit principe betreft de eentaligheid der ambtenaren. De Vaste Commissie voor Taaltoezicht heeft eerder gesteld dat slechts van dit principe afgeweken kan worden op voorwaarde dat dit uitdrukkelijk vastgesteld is door een wet.

Mag er van dit principe afgeweken worden door een personeelslid te vragen taken in de andere taal te verrichten en hiervoor het personeelslid belonen in de vorm van een toelage?

De wettelijke basis hiervoor is artikel 57 van het koninklijk besluit tot vaststelling van de toelagen en vergoedingen van de personeelsleden van het federaal openbaar ambt van 13 juli 2017 dat tevens als toepassingsgebied gebruikt kan worden voor de personeelsleden van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest gezien het feit dat de regeling voor taalpremies en voor de vaststelling van het taalniveau federaal geregeld worden.

Om te genieten van deze toelage zou het personeelslid dus bereid moeten zijn om taken in een andere taal uit te voeren dan de taal van zijn taalrol. De soort taken zijn afhankelijk van het bewezen taalniveau.

Het personeelslid kan op elk ogenblik afstand doen van een toelage indien hij/zij niet langer taken wenst uit te oefenen in de andere taal.

Er dient dus te worden gehamerd op het vrijwillige karakter van deze regeling waardoor zo min mogelijk wordt geraakt aan het principe van de eentaligheid van de ambtenaren.

In het geval het personeelslid een toelage uitbetaald krijgt, zou hij/zij tevens geëvalueerd worden op de uitoefening van de taken uitgevoerd in de andere taal.”

*
* *

Overeenkomstig artikel 32, § 1, eerste lid, van de wet van 16 juni 1989 houdende diverse institutionele hervormingen dienen de gecentraliseerde diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering het Nederlands en het Frans te gebruiken als bestuurstaal.

Artikel 32, § 1, derde lid, van dezelfde wet bepaalt dat de artikelen 50 en 54, hoofdstuk V, afdeling 1 – de bepalingen die het Duits betreffen uitgezonderd - en de hoofdstukken VII en VIII SWT van toepassing zijn op gecentraliseerde diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering.

Met het oog op de toepassing van de SWT worden de ambtenaren van de diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering – net zoals die van de centrale diensten – ingeschreven op een taalrol: de Nederlandse of de Franse taalrol (art. 43, § 3, tweede lid SWT). De taalrol waarbij de ambtenaren worden ingedeeld wordt bepaald door de taal van het toelatingsexamen. De taal van het toelatingsexamen is het Nederlands of het Frans naargelang van de taal waarin zij, naar luid van het opgelegde diploma, het vereiste getuigschrift of de verklaring hun onderwijs genoten hebben. Bij ontstentenis van dergelijk examen is het taalregime van het genoten onderwijs, zoals dat blijkt uit het opgelegde diploma, het vereiste getuigschrift of de verklaring van het schoolhoofd bepalend (art. 43, § 4, eerste en tweede lid SWT).

In de gecentraliseerde diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering geldt het principe van ééntaligheid van de ambtenaren maar tweetaligheid van de dienstverlening. Het is in strijd met de SWT om de kennis van een andere taal te vereisen van deze ambtenaren dan deze van hun taalrol. De enige uitzondering die de wetgever hierop heeft gemaakt voor de ambtenaren van de diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering hebben betrekking op de ambtenaren van het tweetalig kader, zoals bepaald in artikel 43, § 3, lid 2 en 3 SWT.

Derhalve is het niet mogelijk om te vragen aan de personeelsleden van de diensten van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering om taken te verrichten in de andere taal met uitzondering die van het tweetalig kader.

In uw vraag om advies verwijst u naar artikel 57 van het koninklijk besluit van 13 juli 2017 tot vaststelling van de toelagen en vergoedingen van de personeelsleden van het federaal openbaar ambt.

Artikel 57 van dit koninklijk besluit bestaat uit de volgende bewoordingen :

“Art. 57. - Er wordt een taaltoelage toegekend aan het personeelslid dat aan de volgende drie cumulatieve voorwaarden voldoet :

- 1° voor een examencommissie, samengesteld door de afgevaardigd bestuurder van Selor, het bewijs hebben geleverd van de kennis van de tweede of de derde landstaal, of een beslissing van de afgevaardigd bestuurder van Selor hebben geleverd die hem op grond van zijn diploma vrijstelt van de verplichting om het taalexamen af te leggen;
- 2° toegewezen zijn aan een centrale dienst of aan een uitvoeringsdienst waarvan de activiteit het hele land bestrijkt of aan een plaatselijke of gewestelijke dienst waarvan het activiteitsgebied een van de gemeenten omvat bedoeld in artikelen 5 tot 8 van de gecoördineerde wetten;
- 3° dit aanvragen.

Het aanvragen van de taaltoelage en deze taaltoelage genieten impliceert dat men kan gevraagd worden gebruik te maken van een andere landstaal naargelang van het bewezen competentieniveau in het kader van zijn betrekkingen met de diensten, met de personeelsleden of met particulieren.”

Ten eerste kan een koninklijk besluit geen uitzonderingen creëren op het principe van ééntaligheid van ambtenaren. Aangezien artikel 30 van de Grondwet bepaalt dat het gebruik van de talen enkel geregeld kan worden door de wet, is het enkel een wet die de uitzonderingen op dit principe kan bepalen.

Ten tweede bestaat het toepassingsgebied van voornoemd koninklijk besluit van 13 juli 2017 uit de personeelsleden van het federaal openbaar ambt en niet die van de diensten van het Brusselse Hoofdstedelijke Gewest.

Ten derde dient het tweede lid van artikel 57 van voornoemd koninklijk besluit te worden geïnterpreteerd dat enkel gevraagd kan worden van personeelsleden om gebruik te maken van een andere landstaal in de mate dat de SWT eveneens toelaat/verplicht dat deze personeelsleden gebruik maken van een andere taal. Dit tweede lid kan niet zo worden geïnterpreteerd dat zijzelf uitzonderingen creëert op het principe van ééntaligheid van ambtenaren.

Met bijzondere hoogachting,